

Remiss - handlingsplan för digitalisering

Om kommande remiss

Handlingsplanen kommer att remitteras till akademierna, högskolebiblioteket och förvaltningen. Utöver remissen kommer det bjudas in till dialoger om handlingsplanen med bland annat fakultetsnämnden.

Synpunkter önskas på handlingsplanen som helhet, handlingsplanens tre områden med strategiska ställningstaganden. Synpunkter önskas även på de aktiviteter som listas, om det finns några som är särskilt värdefulla och bör genomföras först, och om intresse till deltagande i aktiviteterna finns.

Nya förslag på aktiviteter är mer än välkomna!

Underlag till handlingsplanen

Information och idéer till såväl områden, strategiska ställningstaganden som till aktiviteter har samlats in genom:

- Workshops kring studentresan 30 januari 2017 och slutredovisning av behov och idéer 9 mars inom ramen för Anette Hallins kurs "Projektledning".
- Workshop kring studentresan med studentkåren och studentambassadörer 19 april.
- Workshops med styrgrupp för projektet och rektors dekangrupp (akademichefer, UKK, HVV, bibliotekschef, förvaltningschef, studentkåren) 6 mars och 22 maj 2017.
- Workshop med högskolebiblioteket 4 maj 2017.
- Workshop med ledningsgruppen för HVV 17 maj 2017.
- Workshop med IDT 23 augusti 2017.
- Workshop kring kurscykeln med lärare 11 april.
- Intervjuer med rektors ledningsgrupp.
- MDH:s forsknings- och utbildningsstrategi och långsiktiga mål för 2017 - 2022
- Regeringens nationella strategi för digitalisering "För ett hållbart digitaliserat Sverige – en digitaliseringsstrategi", N2017/03643/D, maj 2017.
- Digitaliseringskommissionens slutbetänkande "För digitalisering i tiden" SOU 2016:89
- Digitaliseringskommissionens temarapport "Den högre utbildningens roll i en digital tid" 2016:4
- Dialog med digitaliseringskommissionens ordförande Jan Gulliksen, mars och maj 2017.
- Ekonomistyrningsverkets rapport "Digitalisering av det offentliga Sverige" 2017:13

Utkast till handlingsplan för digitalisering

1. Inledning

Uppdraget

Syftet med handlingsplanen för digitalisering är att ta ett helhetsgrepp om det förändringsarbete som digitalisering innebär och identifiera vilka åtgärder som behöver vidtas för att framtidssäkra MDH.

Arbetet med den första versionen av handlingsplanen har fokuserat på digitaliseringens påverkan på MDH i allmänhet, utbildning och studenter. Avsnitten 3.2 och 3.3 omfattar hela MDH:s verksamhet. Handlingsplanen är iterativ och kommer att kompletteras med ett särskilt avsnitt om forskning.

Läsanvisning

Handlingsplanen är indelad i tre områden med strategiska ställningstaganden. Varje område innehåller ett antal aktiviteter där några redan pågår och några är förslag som kommit fram under arbetet med handlingsplanen.

2. Om begreppet digitalisering

Digital transformation av samhället

Med digital transformation avses den omfattande förändringen av samhället och dess individer och organisationer som digitaliseringen innebär. Teknikens möjligheter används integrerat i vardagen för att skapa nya tjänster och processer. Det betyder att digital transformation omfattar mer än den rent tekniska utvecklingen eftersom det förändrar beteenden, kommunikation, och affärsmodeller.¹

Digitaliseringskommissionen framhåller i sitt slutbetänkande att den digitala transformationen förändrar arbetsmarknaden i grunden och leder till att många yrken försvinner, medan andra yrken förändras och nya tillkommer. Dessa förändringar av arbetsmarknaden innebär att högre utbildning i allt högre grad behöver vara flexibel och svara mot kunskaps- och kompetensbehov i samhället; det livslånga lärandet blir en nödvändighet.²

Regeringens nationella digitaliseringsstrategi fokuserar på fem prioriterade områden: digital kompetens, digital trygghet, digital innovation, digital ledning och digital infrastruktur.³ Inom området digital kompetens konstaterar regeringen vikten av att universitet och högskolor bevakar att innehållet i högre utbildning svarar mot studenters och arbetsmarknadens behov av digital kompetens. Regeringen efterlyser en modernisering där utbildningarna behöver motsvara den verklighet som studenterna möter i ett digitaliserat samhälle. Regeringen menar att utvecklingen mot ett mer diversifierat och flexibelt utbildningsutbud ändrar synen på och formerna för hur kunskap inhämtas; förvärvad kunskap måste sättas i fokus vid kvalitetssäkring och validering snarare än former för hur kunskap inhämtas.⁴ Slutligen konstateras att Sveriges konkurrenskraft och omställningsförmåga stärks av digitala och flexibla utbildningar som möjliggör lärande oberoende av tid och plats för livslång kompetensutveckling.⁵

¹ Ekonomistyrningsverkets rapport "Digitalisering av det offentliga Sverige" 2017:13, s. 10

² Digitaliseringskommissionens slutbetänkande "För digitalisering i tiden" SOU 2016:89, s.104, 107-108, 112

³ "För ett hållbart digitaliserat Sverige – en digitaliseringsstrategi" N2017/03643/D, maj 2017.

⁴ "För ett hållbart digitaliserat Sverige – en digitaliseringsstrategi" N2017/03643/D, maj 2017, s.14

⁵ "För ett hållbart digitaliserat Sverige – en digitaliseringsstrategi" N2017/03643/D, maj 2017, s.14-15

Oavsett hur digitaliseringen kommer att förändra omvärlden behöver MDH förhålla sig till den ständiga förändring digitaliseringen innebär. Därmed påverkar digitaliseringen hela MDH – utbildning, forskning, administration, organisation och styrning.

Digitalisering som en central del i verksamhetsutvecklingen

Digitalisering medför stora möjligheter att förenkla och utveckla verksamheten med hjälp av tekniska lösningar. Detta innebär bland annat att nya former för undervisning och lärande kan utvecklas, interaktionen mellan lärare och studenter kan öka, självledarskap och ökad flexibilitet för medarbetare kan möjliggöras, och att samarbete blir sömlöst.

3. Digitalisering för framtidens MDH

MDH ska använda digitaliseringen som ett medel att utveckla högkvalitativa utbildningar, bedriva erkänd och ledande forskning, se till att studenter är nöjda med sin utbildning och att medarbetare har förutsättningar att bidra till utvecklingen och påverka sin arbetssituation genom självledarskap.

Samhällets digitalisering kan även på sikt påverka högre utbildning i grunden och därmed MDH:s roll och uppdrag. MDH ska aktivt använda samhällets förändring som ett naturligt perspektiv för att möta en föränderlig omvärld.

I det kontinuerliga arbetet med digitalisering ska MDH särskilt fokusera på följande områden

- Utveckla utbildningarnas innehåll, form och tillgänglighet för det livslånga lärandet.
- Frigöra tid till verksamhetsutveckling och kvalitetsarbete.
- Stärkt förändringskultur.

3.1. Utveckla utbildningarnas innehåll, form och tillgänglighet för det livslånga lärandet

I MDH:s forsknings- och utbildningsstrategi för 2017 – 2022 (FUS) konstateras att individer kommer att byta arbetsuppgifter eller yrke, kanske flera gånger under sitt yrkesliv, vilket medför ett ökat behov av vidareutbildning i samhället och att den ökade digitaliseringens konsekvenser bör beaktas i alla kollegiers utbildning och forskning och inom MDH som helhet. MDH ska ha ett utbildningsutbud som är långsiktigt samhällsrelevant och sammanhållet över utbildningsnivåerna.⁶

Digitaliseringens påverkan på samhället kommer att ställa nya krav på att MDH:s utbildningar förser studenter med relevanta förmågor för ett digitalt samhälle och att utbildningens form och tillgänglighet svarar mot samhällets behov. Ett mer föränderligt utbud ställer även krav på flexibilitet i MDH:s utbildningsplaneringsprocess och formerna för inrättande och revidering av kurser och program. Digitaliseringen möjliggör även helt nya sätt att tillgängliggöra högskolans utbildningar för ett livslångt lärande.

I FUS konstateras att digitalisering möjliggör innovativa pedagogiska förändringar och MDH ska utnyttja dessa möjligheter och utforma moderna lärmiljöer. MDH ska aktivt satsa på utbildning med flexibelt lärande, till exempel genom vidareutveckling av nätbaserad utbildning. I de långsiktiga målen anges att pedagogiken ska vara anpassad till studenternas varierade behov och ta tillvara på digitaliseringens möjligheter.⁷ Studentgruppen är redan idag mer diversifierad med nya behov av flexibilitet för att tillgängliggöra sig utbildning. Samhällets förändring kommer att resultera i en än

⁶ Långsiktiga mål 2017-2022

⁷ Forsknings- och utbildningsstrategi 2017-2022 och Långsiktiga mål 2017-2022

mer diversifierad studentgrupp och det finns anledning att vidga och eventuellt helt omdefiniera studentbegreppet.

Inom MDH finns idag en rad goda exempel på pedagogisk utveckling som flexibelt lärande, löpande examination, digital examination, aktivt lärande, flipped classroom med mera. Lärare som använder digitala verktyg och resurser i undervisningen beskriver ofta att resultatet blir mer tid till interaktion med studenter och att studenterna har mer utbyte sinsemellan.

Att dela med sig av erfarenheter och lära av kollegor är en naturlig del i en lärares vardag. MDH kan dock skapa förutsättningar för en än mer aktiv delningskultur så att alla goda exempel kommer till nytta för fler.

Sammantaget ger digitaliseringen stora möjligheter för kurs- och pedagogikutvecklingen men även helt nya perspektiv och möjligheter för att utveckla utbildning för livslångt lärande. Några exempel som nämnts under arbetet med handlingsplanen är utbildning som frångår dagens linjära struktur och omfattning, ”On-demand”-utbildning för kompetensutveckling, kortare utbildning där studenten där studenten växelvis arbetar, utbildning där extern kompetens används i högre grad.

För att ytterligare stimulera utveckling av utbildningarna behöver MDH utforska nya sätt att utforma och genomföra utbildning.

Strategiska ställningstaganden

- MDH:s ska hålla utbildningsutbudet relevant genom ökat fokus på de förmågor studenter behöver i ett digitalt samhälle.
- MDH ska använda digitaliseringens möjligheter för att utforska helt nya sätt att bedriva utbildning och utveckla befintlig utbildning.
- MDH ska använda digitaliseringens möjligheter för att maximera interaktionen mellan studenter och lärare med syfte att uppnå ett fördjupat lärande.
- MDH ska ge förutsättningar för lärare att lära och inspireras av varandra.

Aktiviteter som redan pågår

- Pilot för digital salstentamen.
- Främja delningskultur för lärares erfarenheter och idéer genom exempelvis ”Teachmeets”.

Idéer och förslag till aktiviteter 2018-2019

- Pilot för att utforska ett flexibelt utbud avseende innehåll, form och tillgänglighet inom påbyggnads/master/fristående kurser. Konsekvenser för utbildningsplaneringsprocessen, IT-stöd och support till lärare ska ingå.
- Pilot för att utforska hur externa resurser kan användas i utbildningen, exempelvis via internationella avtal. Exempel: kurs där externa resurser används för föreläsningar, undervisning och inlärning och där MDH bistår med sin kompetens, lärande, interaktion och examination.
- Pilot för att utforska utbildning som skapas i nära samarbete med samarbetspartners för arbetstagares kompetensutveckling alternativt där studenter arbetar och studerar växelvis.

3.2. Frigöra tid för utveckling och kvalitetsarbete

I MDH:s handlingsplan för systematiskt kvalitetsarbete anges att en förutsättning för kvalitetsarbete är att avsätta tillräckligt med resurser, personal och tid. Utöver detta är det nödvändigt att frigöra tid för att använda digitaliseringens möjligheter och möta samhällets förändring.

Digitaliseringen ger många möjligheter att förenkla och effektivisera, från att helt automatisera processer, förenkla och utveckla delar, till att helt sluta med viss administration eller rutiner. Ett särskilt fokus behöver vara på lärarnas och forskarnas administrativa arbetsbörda med målet att förenkla och frigöra tid till utveckling och kvalitetsarbete. En nyckel i detta är tillgången till ett behovsanpassat stöd i form av utbildning och support och kring digitala verktyg och arbetsätt.

Ett av MDH:s långsiktiga mål är att studenter och forskarstuderande är nöjda med sin utbildning och där är ett prioriterat område att utveckla ett studieadministrativt stöd som grundar sig i digitala lösningar.⁸ I detta arbete är ett utökat studentperspektiv nödvändigt.

Studenter och anställda förväntar sig i allt högre grad att digitala verktyg och system har en användarvänlighet som motsvarar nivån i samhället i övrigt.

Strategiska ställningstaganden

- MDH ska genom användarperspektiv skapa smidiga lösningar med strävan att förenkla före att införa mer administration, kontroll och regelverk.
- MDH ska sträva efter att automatisera regelstyrda processer och förenkla återkommande arbetsuppgifter med fokus att frigöra tid för kvalitetsarbete.
- MDH ska använda digitala verktyg och system med en användarvänlighet som motsvarar nivån i samhället i övrigt.

Aktiviteter som redan pågår

- Kartläggning av lärarnas administration genom metoder som "Kurscykeln" där hinder och förbättringsområden identifieras.

Idéer och förslag till aktiviteter 2018-2019

- Pilot för förenklad schemaläggning.

3.3. Stärkt förändringskultur

I FUS konstateras att den ökade förändringstakten i samhället gör att MDH måste förbereda studenterna på att kunna hantera förändring och driva förändringsarbete. Studenterna ska vara väl rustade för arbetslivet.⁹ MDH anställer redan idag personer som är uppväxta i en digital tid vilket ger nya förväntningar på arbetssätt och flexibilitet. Detta tillsammans med den höga omställningstakten i samhället gör att MDH behöver stärka förändringskulturen.

Med förändringskultur avses förmåga att arbeta med ständig förändring, att utveckla digital kompetens, och att hantera flexibel styrning.

Ständig förändring innebär att genom gränsöverskridande samarbete ta till vara på idéer, behov och krav från medarbetare, studenter och omvärlden och genomföra förändringar på ett hållbart sätt.

Med digital kompetens avses förmåga att följa med och delta i den digitala utvecklingen, kunna värdera och använda digital information, och använda digitala verktyg. En förutsättning för en god

⁸ Långsiktiga mål 2017-2022

⁹ Forsknings- och utbildningsstrategi 2017-2022 och Långsiktiga mål 2017-2022

digital kompetens är tillgången till behovsanpassat stöd i form av utbildning och support kring digitala verktyg och arbetssätt.

För att ta tillvara digitaliseringens möjligheter behöver MDH:s styrformer successivt utvecklas och bli mer flexibla. Styrningen ska ge utrymme för att agera snabbt, flexibelt och proaktivt där verksamhetsnära behov uppstår eller förändring sker i omvärlden. Digitalisering möjliggör även helt nya sätt att bedriva uppföljning och dataanalys.

Integrerat i MDH:s utvecklingsarbete ska ges möjligheter att utveckla både stora och mindre komplexa verksamhetsnära lösningar. I takt med att vi utvecklar nya lösningar ska vi bli bättre på att utveckla gamla arbetssätt och system.

Strategiska ställningstaganden

- MDH ska använda arbetssätt som genomsyras av gränsöverskridande samarbeten, lärande och reflektion.
- MDH ska stärka en tillåtande kultur som uppmuntrar idéer, piloter och utforskande.
- MDH ska involvera studenter och intern kompetens i verksamhetsutvecklingen.
- MDH ska aktivt arbeta för att stärka anställdas digitala kompetens och ett behovsanpassat stöd.
- MDH ska hantera en kombination av långsiktig planering och snabb hantering vid verksamhetsnära behov eller förändring i omvärlden.
- MDH ska beakta behovet av digital kompetens i rekrytering av medarbetare.

Aktiviteter som redan pågår

- Gemensam portföljstyrning och samarbetsmodell för verksamhetsutveckling. Syftet är ökad tydlighet i hur behov, idéer kan föras fram och att säkerställa att de mest värdefulla aktiviteterna/projekten genomförs.
- Förstå och förbättra studenternas första möte med MDH med målet att en student ska kunna fokusera på sina studier. Genomförs med hjälp av användarcentrerade metoder som "Studentresan".

Idéer och förslag till aktiviteter 2018-2019

- Pilot för förbättrat stöd för digitala verktyg och arbetssätt som motsvarar de mest akuta behoven. Digitala ambassadörer kan vara ett sätt där medarbetare omskolas till att bli ett nära stöd.
- Pilot för nya mötesformer/arbetssätt som främjar dialog och interaktion. Minimera tid som läggs på "onödiga möten", onödig restid kring möten och tekniskt strul vid virtuella möten.
- Förbättra studentens möjlighet att ta del av samlad information och tjänster. Studenterna upplever att information på webb och de verktyg som MDH har idag (Blackboard, Office 365, schema m.m) är disparata. De många inloggningarna upplevs förvirrande och tidsödande.
- Pilot för flexibel styrning och uppföljning. Syftet är att skapa förutsättningar för att ta vara på idéer och behov löpande anpassa verksamheten vid förändringar i omvärlden.
- Integrera perspektivet "digital kompetens" i arbetsmiljöarbetet.